Národní institut pro kulturu
Czech Cultural Institute

Nehmotné dědictví na cestě k široké participaci

pohled za hranice

Jana Viktorínová

www.nipk.cz

Dědictví a hodnoty

Hmotné dědictví

Historická hodnota
Umělecká hodnota
Jedinečnost
Krása
Kvalita

Nehmotné dědictví

Identifikační hodnota (sounáležitost)
Sociální soudržnost
Rozvoj dovedností (lidské know-how)
Kulturní rozmanitost
Dialog

Klíč k živému dědictví

… zkušenosti, znázornění, vyjádření, znalosti, dovednosti, které společenství, skupiny a v některých případech též jednotlivci **považují za součást svého kulturního dědictví**

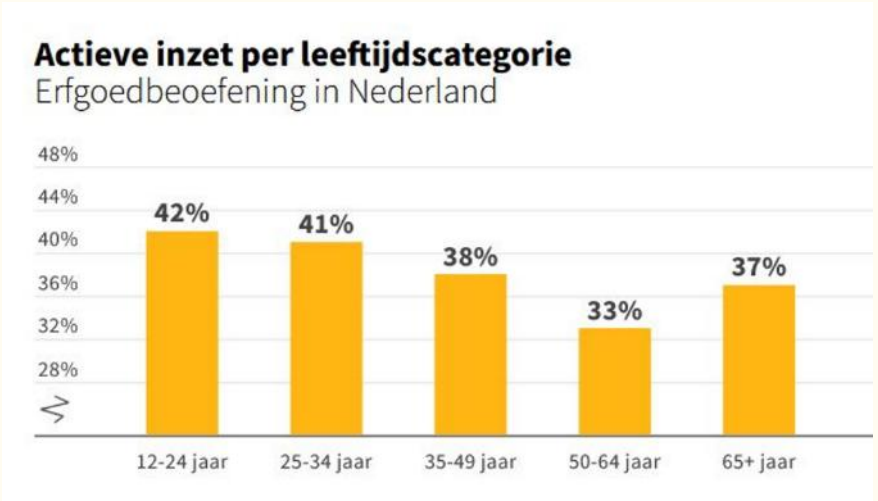
unesco
Intangible Cultural Heritage

= rozpoznávání dědictví (identifikace) a péče o zachování dědictví jako **participativní proces**

Monitoring participace Nizozemsko 2025

5.050 respondentů starších 12 let
Nizozemská agentura pro kulturní dědictví (RCE) a Nizozemské centrum pro nehmotné dědictví (KIEN)
(https://erfgoedstem.nl/monitor-erfgoedbeoefening-jongeren-het-meest-actief-met-erfgoed/)

Aktivní účast na kultuře 68 % (návštěvnost 91 %)
Aktivní zapojení do praktikování a ochrany hmotného i nehmotného kulturního dědictví 38 %
Aktivní účast na nehmotném kulturním dědictví 22 %

Kulturní dědictví:

„Mladí lidé jsou obzvláště silně zastoupeni v oblasti archeologie a nehmotného dědictví. V rámci nehmotného dědictví se aktivně účastní oslav, rituálů a udržování regionálních jazyků.“
„Mnoho účastníků uvádí, že jim to přináší potěšení a relaxaci a že považují za důležité přispívat k zachování kulturního dědictví.„

Národní inventáře

Článek 12 – Soupisy

1. K zajištění identifikace zaměřené na zachování nemateriálního kulturního dědictví sestavuje každý smluvní stát způsobem, který odpovídá jeho situaci, jeden nebo více soupisů nemateriálního kulturního dědictví vyskytujícího se na jeho území. Takovéto soupisy budou pravidelně aktualizovány.

unesco
Intangible Cultural Heritage

Česko	36
Belgie (4)	157
Dánsko	46
Estonsko	137
Finsko	86
Francie	534
Maďarsko	58
Německo	173
Nizozemí	435
Polsko	124
Rakousko	182
Slovensko	57
Slovinsko	137
Švédsko	108
Švýcarsko	228

Národní inventáře

„Procesy inventarizace vyvinuté ve smluvních státech by se v zásadě měly zaměřit na **zahrnutí veškerého nehmotného kulturního dědictví všech komunit přítomných na území dotčeného státu**.“ Doporučení UNESCO k inventarizaci NKD: Hlavní zásady inventarizace: 3) Inkluzivní inventarizace

Prováděcí směrnice Úmluvy nabádá věnovat… „zvláštní pozornost těm praktikám, projevům a znalostem, které komunitám, skupinám a jednotlivcům pomáhají překračovat a řešit rozdíly založené na pohlaví, barvě pleti, etnicitě, původu, třídě či místu, a těm, **které jsou široce inkluzivní napříč všemi sektory a vrstvami společnosti** – včetně původních obyvatel, migrantů, přistěhovalců a uprchlíků, lidí různého věku a genderu, osob se zdravotním postižením a členů marginalizovaných skupin.“ Prováděcí směrnice Úmluvy UNESCO o zachování nemateriálního kulturního dědictví

Zahraniční inventáře

DECHOVKA (AT, CH, SI + PL)

CC BY-SA 4.0, Trachtenkapelle Brand (NÖ), Johann Kralicek, https://www.unesco.at/kultur/immaterielles-kulturerbe/verzeichnis/element/suedboehmische-blasmusiktradition-aus-dem-familiaeren-umfeld-des-tschechischen-komponisten-ladislav-kub

Zahraniční inventáře

POUŤOVÁ KULTURA (DE, NL, FR, BE, SE, FI, IRL + AT)

CIRKUSOVÉ UMĚNÍ (DE, HU, NL, FI, SE, IRL)

Zahraniční inventáře

SAUNOVÁNÍ (FI)

OTUŽOVÁNÍ (CH, SE)

Zahraniční inventáře

MĚSTSKÉ ZAHRÁDKAŘENÍ (DE, CH, NL)

MĚSTSKÉ ŘÍČNÍ KOUPÁNÍ (CH)

Zahraniční inventáře

VOLNÝ POHYB A SBĚR V PŘÍRODĚ (FI, NO, SE)

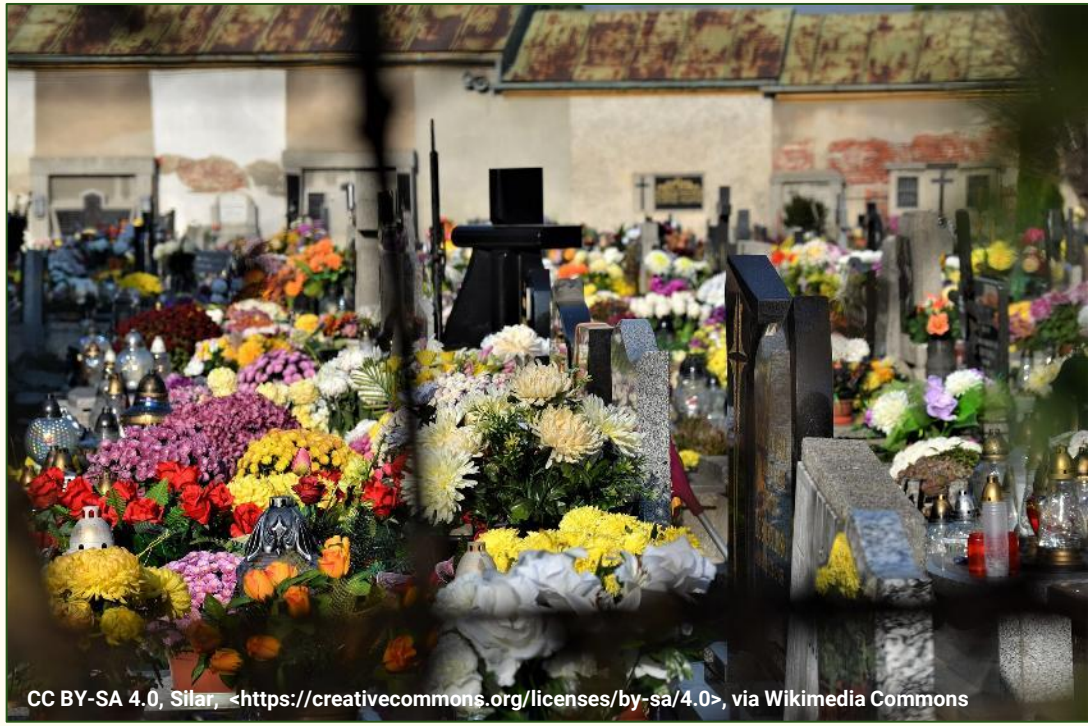
KULTURA DŮVĚRY (DK)

Zahraniční inventáře

HŘBITOVNÍ A POHŘEBNÍ KULTURA

CC BY-SA 4.0, B&F Wien, Bestattung und Friedhöfe GmbH / Dr. Markus Pinter, https://www.unesco.at/kultur/immaterielles-kulturerbe/verzeichnis/element/wissen-und-praxis-der-bestatterinnen

CC BY-SA 4.0, Silar, <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>, via Wikimedia Commons

Zahraniční inventáře

ČÍNSKÝ NOVÝ ROK (NL)

Zahraniční inventáře

MALOVÁNÍ HENNOU (NL)

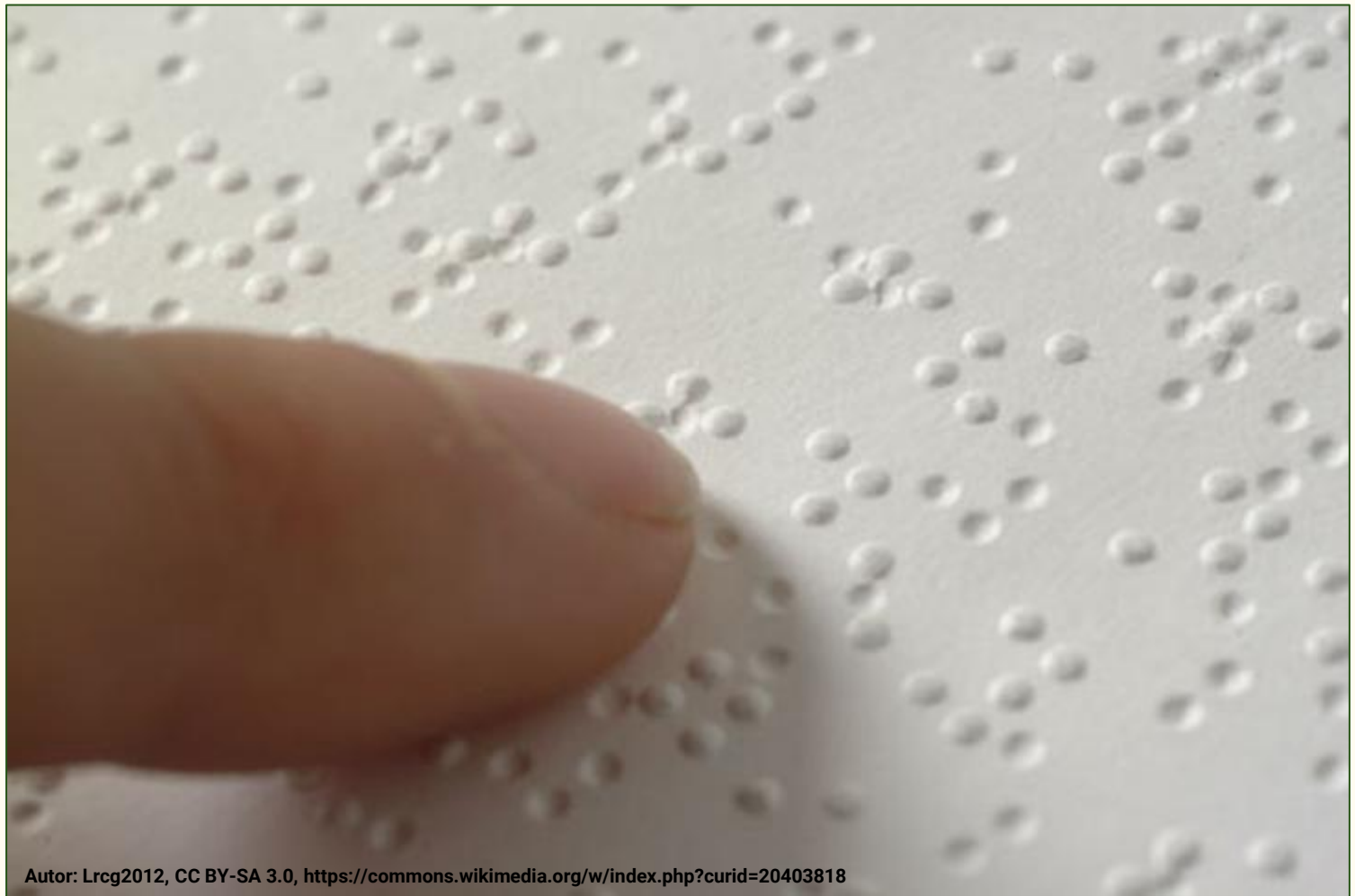
Zahraniční inventáře

PRIDE (NL, BE)

Zahraniční inventáře

BRAILLOVO PÍSMO (AT, DE, SI, BE, FR)

ZNAKOVÝ JAZYK (AT, DE, SK, SI, BE + FI)

Autor: Lrcg2012, CC BY-SA 3.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=20403818

Zahraniční inventáře

POULIČNÍ OBČERSTVENÍ (AT, NL, BE, DK)

© CC BY-SA 4.0, Verein der Wiener Würstelstände, https://www.unesco.at/kultur/immaterielles-kulturerbe/verzeichnis/element/wiener-wuerstelstandkultur

Premium Získejte všechny články jen za 99 Kč/měsíc

LIDOVÉ NOVINY
LIDOVKY.CZ

Česko Svět Ekonomika Názory Orientace Kultura Esprit Sport Magazín Premium iDNE

Klobásová bitva o Václavák. Pro Prahu 1 jsou buřty kulturním dědictvím

Autor: ČTK, Lidovky.cz
1. února 2012 13:05, aktualizováno 16:53

Vuřty na Václaváku jsou národní kulturní dědictví, říká starosta Prahy 1. Zrušení odmítá

ČTK

Napište nám Máte pro nás zajímavý tip? Ozvěte se nám!

metro

Praha Kraje a okresy Společnost Hlídač Linka M Rybářský magazín Metrolive Dnešní Metro Magazín Moje Metro

K petici za stánky na Václavském náměstí se připojily tisíce lidí

Autor: ČTK
25. července 2012 17:28

Zahraniční inventáře

KONZERVACE POTRAVIN (NL)

Zahraniční inventáře

LARP (SE, FI)

Zahraniční inventáře

KUŘÁCTVÍ DÝMKY (NL, DK)

Zahraniční inventáře

DEMOSCÉNA (DE, PL, NL, CH, FR, FI, NO)

Zahraniční inventáře

TECHNO KULTURA (DE, CH + FR)

NOČNÍ ŽIVOT (NL + BE)

HIPHOPOVÁ KULTURA (DE, NL)

Etické zásady při ochraně nehmotného kulturního dědictví

1. Společenství, skupiny a případně jednotlivci by měli hrát **hlavní úlohu** při zachování svého vlastního nehmotného kulturního dědictví.

3. V interakcích mezi smluvními státy a mezi společenstvími, skupinami a případně jednotlivci bude převládat **vzájemný respekt**, jakož i respektování nehmotného kulturního dědictví a jeho vzájemné uznání.

6. Každé společenství, skupina nebo jednotlivec by měl posoudit hodnotu svého vlastního nehmotného kulturního dědictví a toto nehmotné kulturní dědictví by **nemělo podléhat externím hodnocením ani hodnotícím úsudkům**.

12. Zachování nehmotného kulturního dědictví je **obecným zájmem lidstva**, a mělo by proto být realizováno spoluprací na bilaterální, subregionální, regionální a mezinárodní úrovni; společenství, skupiny a případně jednotlivci by však nikdy neměli být odtrženi od svého vlastního nehmotného kulturního dědictví.

unesco
Intangible Cultural Heritage

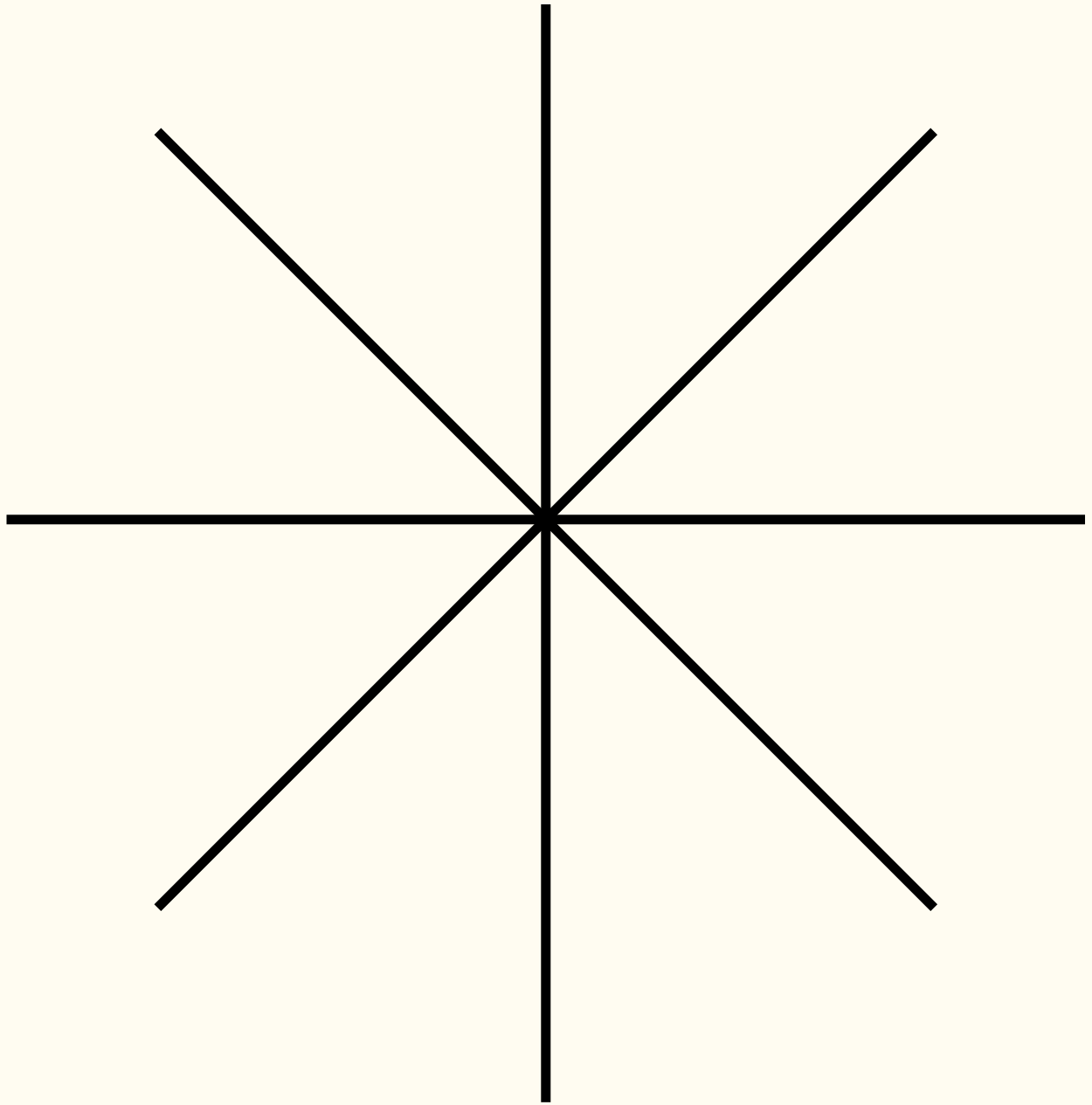
Optika nehmotného dědictví

© Jana Viktorínová

Národní institut pro kulturu
Czech Cultural Institute

Jana Viktorínová
jana.viktorinova@nipk.cz

www.nipk.cz